

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/21/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117218554
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8117218554.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu UniCredit Bank Czech Republik and Slovakia, a.s., so sídlom Želetavská 1525/1, 140 92 Praha 4 - Michle, Česká republika, IČO: 64948242, zast.: ALTER IURIS, s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Tolstého 9, 811 06 Bratislava, IČO: 36708771, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. X, XXX XX D., zast.: Fabian a Novosad, s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Masarykova 16, 080 01 Prešov, IČO: 51913984, o určenie neúčinnosti právneho úkonu s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 15C/33/2017 – 413 zo dňa 18.11.2021, jednohlasne takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok.
- II. Žiadna zo strán sporu n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.
- III. Návrh žalovaného na prerušenie konanie z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

„ I. U r č u j e , že právny úkon - Darovacia zmluva zo dňa 20.02.2017, podľa ktorej bol D. E. F. povolený vklad vlastníckeho práva pod č. vkladu V-253/2017, uzatvorená medzi: G. H., I. F., rodné číslo: XXXXXX/XXXX, dátum narodenia: XX.XX.XXXX, trvale bytom: D. XXX, XXX XX D., št. príslušnosť: SR, ako darcom a Žalovaným ako obdarovaným, na základe ktorej sa Žalovaný stal výlučným vlastníkom nehnuteľností - stavby - rodinného domu so súp. č. XXX postavenej na pozemku s parc. č. XX/X (parcela registra "C") o výmere 219 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, a pozemkov s parc. č. XX/X (parcela registra "C") o výmere 1.291 m², druh pozemku: záhrada a s parc. č. XX/X (parcela registra "C") o výmere 219 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, vedené D. E. F., katastrálny odbor, okres: F., obec: D., katastrálne územie: D., zapísané na LV č. XXX, j e voči žalobcovi p r á v n e n e ú č i n n ý.

II. U r č u j e , že právny úkon - Darovacia zmluva zo dňa 27.03.2017, podľa ktorej bol D. E. F. povolený vklad vlastníckeho práva pod č. vkladu V-472/2017, uzatvorená medzi: G. H., I. F., rodné číslo: XXXXXX/XXXX, dátum narodenia: XX.XX.XXXX, trvale bytom: D. XXX, XXX XX D., št. príslušnosť: SR, ako darcom a Žalovaným ako obdarovaným, na základe ktorej sa Žalovaný stal výlučným vlastníkom nehnuteľností - pozemku s parc. č. XX/X (parcela registra "C") o výmere 1.107 m², druh pozemku: záhrada, pozemku s parc. č. XX/X (parcela registra "C") o výmere 134 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, obidva vedené D. E. F., katastrálny odbor, okres: F., obec: D., katastrálne územie: D., zapísaný na LV č. XXX, j e voči žalobcovi p r á v n e n e ú č i n n ý.

III. U r č u j e , že právny úkon - Darovacia zmluva, podľa ktorej bol D. E. J. povolený vklad vlastníckeho práva pod č. vkladu V-192/2017, uzatvorená medzi: G. H., I. F., rodné číslo: XXXXXX/XXXX, dátum narodenia: XX.XX.XXXX, trvale bytom: D. XXX, XXX XX D., št. príslušnosť: SR, ako darcom a Žalovaným ako obdarovaným, na základe ktorej sa Žalovaný stal výlučným vlastníkom nehnuteľností - pozemkov s parc. č. XXX/XX (parcela registra "C") o výmere 7.164 m², druh pozemku: orná pôda a s parc. č. XXXX/X (parcela registra "C") o výmere 2.996 m², druh pozemku: trvalé trávne porasty, vedené D. E. J., katastrálny odbor, okres: J., obec: G., katastrálne územie: G., zapísané na LV č. XXXX, j e voči žalobcovi p r á v n e n e ú č i n n ý.

IV. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

V. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %.

VI. Z a m i e t a návrh žalovaného na prerušenie konania podľa návrhu doručeného súdu dňa 19.10.2021.“

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 42a, § 42b, § 116, § 117 O.z., § 153 CSP. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že účelom odporovateľnosti ako inštitútu občianskeho práva, je zabrániť nepoctivým úkonom dlžníka, ktorými zmenšuje svoj majetok na úkor veriteľa. Podstatou je, že ide o taký právny úkon, ktorým sa zhoršuje možnosť veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky, teda musí ísť o úkony, ktorými dochádza k scudzeniu majetku dlžníka, a stačí že tieto úkony zmenšujú majetkovú podstatu dlžníka na úkor veriteľa. Zákon taxatívne nevymedzuje úkony, ktoré zodpovedajú tejto charakteristike, ale je to napríklad kúpna zmluva, darovacia zmluva, odmietnutie dedičstva, odmietnutie daru, a ďalšie úkony. Pod dlžníkom veriteľa je potrebné rozumieť nielen osobu, ktorá je zviazaná splniť veriteľovi vlastný dlh, ale aj ručiteľa a ďalšie osoby, ktoré sú z dôvody akcesorickej a subsidiárnej povinnosti zákonom zviazané uspokojiť pohľadávku veriteľa. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/1/2017 a 5MBdo/7/2010. Rovnako súd prvej inštancie uviedol, čo je vymáhateľná pohľadávka, a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/253/2012, a uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. PL.ÚS 39/2015. Dospel k záveru, že je nesporné, že žalobca nadobudol vymáhateľnú pohľadávku voči matke žalovaného rozsudkom Okresného súdu Prešov na sumu 123.331,38 eur, spolu s príslušenstvom, ktorý je právoplatný a aj vykonateľný. Výsledkami vykonaného dokazovania zistil, že priamy úmysel dlžníka – zmenečného ručiteľa ukrátiť veriteľa, vzhľadom na časové hľadisko medzi právnymi úkonmi a otázkou žaloby a prebiehajúceho súdneho konania voči matke žalovaného možno konštatovať, že táto okolnosť bola preukázaná. Zmenečný ručiteľ previedol bonitný majetok z matky na syna. Citoval § 197 nasledujúcich Obchodného zákonníka, z ktorých vyplynulo, že dozorná rada, ktorej členkou bola matka žalovaného, okrem iného, dohliada na uskutočňovanie podnikateľskej činnosti. Preto tvrdenie svedkyne G. H., že nemala informácie o ekonomickej situácii obchodnej spoločnosti, ktorá bola hlavným dlžníkom, považoval za účelové, keďže nielen ona, ale aj ďalší dvaja rodinní príslušníci titulom funkcií členov dozornej rady obchodnej spoločnosti boli povinní kontrolovať účtovné záznamy, preverovať účtovné závierky, a vypracovávať návrh na rozdelenie zisku alebo úhradu strát. Pri úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa sa podľa § 42a ods. 3 O.z. predpokladá u blízkych osôb táto vedomosť, a v tejto súvislosti súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný v rozhodnom období žil s matkou v spoločnej domácnosti, mali dobré vzťahy a samotné tvrdenie, že sa o ekonomickú činnosť v rodine nezaujímal, považoval za nedôvodné a nedostatočné. Rovnako za účelové považoval tvrdenie žalovaného, že k prevodom došlo v súvislosti s ochranou majetku matky žalovaného, kvôli ohrozeniu majetku zo strany jeho sestry, pre jej nevhodné správanie. Z týchto dôvodov mal za to, že žaloba ako taká bola daná dôvodne a ňou sa zaoberal. Ďalšie doplnenie dôkazov v podobe výsluchu ďalších svedkov na základe návrhu zo strany žalovaného, už posudzoval s ohľadom na § 153 CSP, a riadil sa zásadou sudcovskej koncentrácie, keďže od doručenej žaloby až do prevzatia právneho zastúpenia a prejednávania veci ako takej, bol dostatok času na to, aby navrhol dôkazy, ktoré žalovaný žiadal vo veci vykonať. Zaoberal sa rovnako § 166h ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z., keďže žalovaný uviedol, že v priebehu konania bolo jeho matkou vyhlásené konanie o oddĺžení, a preto sa domnieval, že je možné, akonáhle nad dlžníkom bol vyhlásený konkurz, je zachované právo veriteľa domáhať sa neúčinnosti právnych úkonov dlžníka, v danom prípade zmenečného ručiteľa, v zmysle právnej úpravy. Bolo potrebné teda uplatniť nárok voči matke žalovaného, žalobou na plnenie, a následne aj žalobou o neúčinnosť právnych úkonov. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobu nepovažoval za dôvodnú, a v časti podľa § 42b ods. 4 O.z. Z dokazovania bolo jasné, že sa nezmenil vlastník nehnuteľnosti, stále je to žalovaný, preto niet dôvodu rozhodovať

o samotnom plnení, keďže stále je možné, aby žalobca uplatnil tento nárok, aj keď na nehnuteľnosti žalovaný uzavrel záložné zmluvy v prospech ďalšieho peňažného ústavu. Podstatou veci je to, že veriteľ si môže z majetku uspokojiť pohľadávku, a to práve úspechom v takejto žalobe. Konštatoval, že dlžník zostáva, aj po vzniku záložného práva, nositeľom vlastníckeho práva k zálohu, Veriteľ, ktorého pohľadávka voči dlžníkovi nie je zabezpečená záložným právom, sa preto môže na základe exekučného titulu vydaného proti dlžníkovi domáhať nariadenia exekúcie postihnutím zálohe, bez ohľadu na to, že k zálohu bolo zriadené záložné právo. Preto odporovacia žaloba je právnym prostriedkom slúžiacim na uspokojenie vymáhanej pohľadávky veriteľa. Nemôže byť uplatnená úspešne voči záložnému veriteľovi, pokiaľ tento neurobil žiadne kroky smerujúce k tomu, aby sa uspokojil zo zálohu.

3. O trovách konania rozhodol podľa § 255, § 262 ods. 2 CSP. Mal za to, že ani jedna strana sporu nebola úplne úspešná a z tohto dôvodu vychádzal zo zásady čiastočného úspechu a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50%. Ďalej tiež súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný žiadal prerušiť konanie a požadoval od súdu prvej inštancie, aby podal Ústavnému súdu SR návrh na začatie konania podľa článku 125 Ústavy SR, o preskúmanie súladu § 166h od. 1 veta prvá, zákona č. 7/2005 Z.z. v plnom znení, s článkami 20 - 46 Ústavy SR. Mieril tým na nevymáhateľnosť pohľadávok, ktoré sú však charakterom podľa § 166a zákona č. 7/2005, pri ktorých sa predpokladá ich uspokojenie v rámci konkurzu alebo splátkového kalendára v určitom rozsahu. Pohľadávka žalobcu je však charakteru, ktorý sám o sebe vylučuje uspokojenie v konkurze alebo v splátkovom kalendári. Dospel tiež k záveru, že práve zákon č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácií, je koncipovaný tak, aby nechránil len dlžníkov, ale aj veriteľov pred nepoctivým zámerom dlžníkov. Aj táto ochrana je v súlade so zákonom.

4. Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote, vo výrokoch IV. a V. podal odvolanie žalobca. Žalobca namietal nesprávny záver súdu prvej inštancie, ak nepriznal v žalobe uplatňovaný nárok na zaplatenie peňažnej náhrady v sume 151.801,21 eur. Išlo o sumu, ktorú odhadom stanovil znalec ako cenu nehnuteľností, ktoré boli predmetom darovacích zmlúv. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že takémuto nároku je možné vyhovieť len za podmienky, ak dôjde k zmene vlastníka namietaného odporovateľného právneho úkonu. Je zrejmé, že žalovaný, uzavrel zmluvu so F. F., K., a bol mu poskytnutý úver na 105.305,- eur, ktoré zároveň sú pre F. F. kryté, aj uzavretou záložnou zmluvou na nehnuteľnosti ktorých predmet sa prejednával aj v tomto konaní o odporovateľnosť právneho úkonu. Žalobca dospel k záveru, že zo strany F. F. nebude poskytnutý súhlas súdnemu exekútorovi na predaj dotknutých nehnuteľností, keďže si bude prednostne chrániť svoj dlh a záloh, ktorý uvedenými zmluvami uzavrel so žalovaným. Preto sa môže stať, že žalobca vôbec nezíska, napriek úspechu v konaní o odporovateľnosti právneho úkonu, nijakú finančnú náhradu. Podľa názoru žalobcu § 42b ods. 4 O.z. sa nevzťahuje len na prípady pri zmene vlastníctva, tak ako to uviedol súd prvej inštancie. To znamená, že ak teda nedôjde k vymoženiu pohľadávky prostredníctvom nehnuteľností, ktoré boli prevedené na žalovaného, mal byť žalovaný zaviazaný na finančné plnenie priamo. V tejto súvislosti citoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cddo/101/2017. Poukázal aj na to, že nie je vylúčené uplatniť tento nárok v jednej žalobe, teda tak na odporovateľnosť právneho úkonu, a určenie neúčinnosti právnych úkonov, a zároveň aj na peňažné plnenie. Zamietnutím žaloby v tejto časti došlo zo strany súdu prvej inštancie k zmareniu poskytnutia právnej ochrany pre veriteľa. Tým že vychádzal súd prvej inštancie z nesprávneho právneho posúdenia, nesprávne bolo rozhodnuté aj o nároku o náhradu trov konania. Podľa názoru žalobcu tento uplatnil nárok po práve, žaloba bola dôvodná aj v časti, v ktorej súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú, a preto žiada zrušiť rozsudok v napadnutej časti, a zároveň aj nároku na náhradu trov konania a vrátiť vec na ďalšie konanie.

5. Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie aj žalovaný, ktorý namietal jednak samotný priamy úmysel dlžníka – zmenkového ručiteľa ukrátiť veriteľa. Žalovaný opísal celú genézu veci a nemal vedomosť o tom, že existuje nejaká neuhradená pohľadávka spoločnosti L. F., K., kde vystupovala jeho matka ako zmenková ručiteľka. Táto skutočnosť aj korešponduje s výpoveďou matky, pani G. H.. Okrem toho prevody, teda právne úkony, ktoré sa realizovali medzi matkou a žalovaným boli urobené skôr ako žalobca upozorňoval a oznamoval dlžníkovi a zmenečnému ručiteľovi (matke) skutočnosť, že sa neplnia podmienky úverovej zmluvy, a následne že teda mimoriadne zosplatňuje celú úverovú zmluvu v konkrétnej sume. Matka žalovaného, ako členka dozornej rady, nemala možnosť v rozhodnom čase zisťovať, alebo zistiť dlh spoločnosti L. F., K., a preto táto žaloba nie je dôvodná. Ďalej je sporná aplikácia § 166h ods. 1 zákona o konkurze. V danom prípade je potrebné sa zaoberať tým, ako je upravovaný zákon o konkurze a reštrukturalizácií, a že nároky zo zmenky nie sú v rámci konania

o oddĺžení vymáhateľné. Z tohto dôvodu žiadali, aj aby súd prvej inštancie sa obrátil na Ústavný súd na zosúladienie § 166h ods. 1 veta prvá zákona č. 7/2005 Z.z., s článkom 20 – 46 Ústavy SR. Zotrvávajú na tom, že je potrebné toto konanie prerušiť a podať podnet, respektíve návrh na začatie konanie pred Ústavným súdom SR. Tiež nie je správne rozhodnutie týkajúce sa náhrady trov konania, keďže žaloba pozostávala zo štyroch nárokov, úspešný podľa názoru žalovaného žalobca bol len v rozsahu 25%. Preto navrhol vyhovieť odvolaniu a buď zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie, alebo ho zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

6. K odvolaniu žalovaného vyjadril sa žalobca. Nesúhlasil s dôvodmi odvolania zo strany žalovanej. Poukázal v 1. bode tohto vyjadrenia na genézu vzťahov medzi žalobcom spoločnosťou L. – F., K., kde bola matka žalovaného v pozícii členky dozornej rady a zároveň zmenkovou ručiteľkou s tým, že žalobca prvý úkon smerujúci k zaplateniu jeho pohľadávky bol adresovaný už 05.04.2017. Zásielku však matka žalovaného nevyzdvihla. Následne v mesiacoch máj a jún pristúpil k výzve na úhradu celého zostatku na mimoriadne zosplatenie a uplatnenie nároku prostredníctvom súdu. Nesporne syn G. H., teda žalovaný, je blízkou osobou a úmysle dlžníka sa v tomto prípade predpokladá. Existuje právoplatný rozsudok, v ktorom bola zaviazaná aj matka žalovaného na plnenie titulom ručiteľského záväzku. Rovnako sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o úlohách a postavení člena dozornej rady, v rámci akcie spoločnosti čo je uvedené v bode 53. rozsudku napadnutého odvolaním. Úmysel zmenkového ručiteľa bol preukázaný pri uzatváraní darovacích zmlúv, medzi osobou blízkou bol úmysel ukrátiť veriteľa o možnosť vymáhať svoje nároky. Takisto pohľadávka bola právoplatná, vymáhateľná a vykonateľná (§ 166 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii je osobitné ustanovenie a v danom prípade, v zmysle zákona o konkurze bola matka žalovaného oddĺžená). Zároveň platí naďalej Občiansky zákonník a možnosť uplatňovať svoje nároky v zmysle neho. Zotrval na dôvodoch, ktoré uviedol vo svojom odvolaní.

7. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol že žalobca uplatňoval nároky, pričom charakter pohľadávky, ktorú má, neumožňuje voči pôvodnému dlžníkovi uplatňovať nárok v rámci zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Pri odhade ceny nehnuteľnosti na ktoré poukázal žalobcu, pri nároku rovno na plnenie, vychádzal iba z odhadu. Žalovaný pripája k svojmu vyjadreniu vývoj cien nehnuteľností na bývanie v Slovenskej republike a zohľadňovala sa iba hodnota nehnuteľností na LV č. XXX, k.ú. D., pričom bolo zriadené záložné právo v prospech F., K., iba k týmto nehnuteľnostiam, ostatné naďalej vlastní žalovaný. Zostatok úveru je menej ako 100.000,- eur, ktoré má povinnosť postupne vyrovnáť žalovaný voči F. F., a to, že by nebolo možné vymôcť nárok uplatňovaný v konaní medzi žalobcom a žalovaným je len hypoteticky. Žalovaný zobral úver na nehnuteľnosti, ktoré sú založené v súčasnej dobe len z toho dôvodu, že chcel vyrovnáť dlhy rodičov. Podľa názoru žalovaného nemá žalobca platný a vymáhateľný titul voči nemu, alebo aj voči dlžníkovi práve z dôvodu, že prebiehalo konanie o oddĺžení matky žalovaného. Nedošlo k zmene vlastníckeho práva na nehnuteľnostiach, preto aj argumenty žalobcu vo vzťahu k § 42b ods. 4 O.z. neobstoja. Žiada tejto v časti výrokov IV. – VI., ako vecne správne potvrdiť.

8. Žalovaný sa vyjadril k vyjadreniu žalobcu. Zhrnul znova argumentáciu týkajúcu sa pozíciou matky žalovaného v obchodnej spoločnosti a otázky úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa. Otázka vymáhateľnosti a vykonateľnosti dlhu veriteľa voči dlžníkovi, ďalej otázka proporcionality, ktorú predstavuje pomer dlhu voči žalobcovi, a vlastne výška a hodnota vlastníctva žalovaného. Uplatnil nárok na náhradu trov právneho zastúpenia.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“) prejednal rozhodnutie ako konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v § 378, § 379 a § 380 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu a odvolanie žalovaného nie dôvodné. Súd prvej inštancie dôsledne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

10. Podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkové právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

11. Podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

12. Podľa § 42a ods. 3 Občianskeho zákonníka, odporovať možno tiež právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a

a) osobou jemu blízkou (§ 116 a 117),

b) právnickou osobou, v ktorej má dlžník alebo osoba uvedená v písmene a) majetkovú účasť aspoň 10 % v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon,

c) právnickou osobou, v ktorej je dlžník alebo osoba uvedená v písmene a) štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, prokuristom alebo likvidátorom,

d) právnickou osobou, v ktorej má osoba uvedená v písmene c) majetkovú účasť aspoň 34 % v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon,

alebo ktorý dlžník urobil v uvedenom čase v prospech osôb uvedených v písmenách a), b), c) alebo d); to však neplatí, ak druhá strana preukáže, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa.

13. Podľa § 42b ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo odporovať právnym úkonom môže uplatniť veriteľ žalobou.

14. Podľa § 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka právo odporovať právnomu úkonu sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech.

15. Podľa § 42b ods. 3 Občianskeho zákonníka právo odporovať právnomu úkonu možno uplatniť nielen proti osobám, ktoré s dlžníkom dojednali odporovateľný právny úkon, ale aj proti ich dedičom alebo právnym nástupcom; proti tretím osobám len vtedy, ak im boli známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právnomu úkonu proti ich predchodcovi.

16. Podľa § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku; ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech.

17. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

18. Podľa § 117 Občianskeho zákonníka, stupeň príbuzenstva dvoch osôb sa určuje podľa počtu zrodení, ktorými v priamom rade pochádza jedna od druhej a v pobočnom rade obidve od najbližšieho spoločného predka.

19. Žalobca uzatvoril so spoločnosťou L. - F., K. dňa 30.06.2015 zmluvu o kontokorentnom úvere č. XXXXXX/XX/XXXX v znení zmluvy č. XXXXXX/XXXX/XXXX zo dňa 14.07.2016. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 146.000 EUR v prospech dlžníka tak, že na ťarchu ním zriadeného bežného účtu vykoná po dohodnutú dobu až do výške úverového limitu príkazu klienta na platby, aj keď na to klient nemá na tomto účte potrebné vlastné peňažné prostriedky.

20. Dňa 30.6.2015 bola uzatvorená dohoda o vydaní a vyplnení bankozmenky medzi dlžníkom ako vystaviteľom zmenky, M. N. O. (zmenečný ručiteľ I.), G. H. (zmenečný ručiteľ II.) a žalobcom ako veriteľom, predmetom ktorej je zabezpečenie záväzku dlžníka za podmienok uvedených v zmluve vrátiť peňažné prostriedky poskytnuté žalobcom v prospech dlžníka na základe zmluvy do sumy 150.000,- eur.

21. Zmeneční ručitelia v čl. III. základných dojednaní bodu 3.5 dohody podpisom vyhlásili, že ak vystaviteľ nesplní ktorýkoľvek svoj záväzok, na ktorý sa vzťahuje táto dohoda a neuspokojí pohľadávku veriteľa, uspokojá veriteľa ako ručiteľ až do výšky zmenkovej sumy podľa tejto dohody.

22. Listom zo dňa 5.4.2017 bol dlžník vyzývaný na odstránenie dôvodov na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, ktorý bol doručovaný aj zmenečným ručiteľom. Nakoľko dlžník porušil svoje povinnosti vyplývajúce z podmienok dohodnutých v zmluve, a to, že viac ako 3 pracovné dni trvá omeškanie dlžníka s platením splatnej istiny alebo čo aj len jednej splátky istiny, alebo splatnej sumy úrokov podľa zmluvy uzatvorenej medzi dlžníkom a veriteľom, žalobca dňa 9.5.2017 pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úverového rámca k 10.5.2017.

23. V zmysle čl. III. dohody žalobca ako majiteľ zmenky z dôvodu neplnenia úveru riadne a včas vyplnil chýbajúce údaje v bankozmenke, a to nasledovne: zmenková suma vo výške 123.331,38 EUR, dátum splatnosti zmenky 14.6.2017. Žalobca s účinnosťou od 15.6.2017 stanovil pre úver sadzbu úroku 6 %.

24. Dňa 14.6.2017 právny zástupca žalobcu písomne vyzval zmenečných ručiteľov na zaplatenie splatného záväzku.

25. Zmenečný ručiteľ II - G. H. uzatvorila so svojim synom - žalovaným dňa 20.02.2017 darovaciu zmluvu v predmete prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX katastrálne územie D., a to konkrétne k pozemku parc. č. XX/X - o výmere 1.291 m² - záhrady, parcely č. XX/X o výmere 291 m² - zastavané plochy a nádvoria a k rodinnému domu súpisné č. 234, ktorej vklad bol povolený D. E. F. pod V 253/2017 dňa 17.03.2017.

26. Dňa 27.03.2017 uzatvorili ďalšiu darovaciu zmluvu k parcele XX/X o výmere 1.241 m² - záhrady vedenej na LV č. XXX katastrálne územie D., ktorej vklad bol povolený rozhodnutím D. E. F. dňa 09.05.2017 pod V 472/2017 a 16.11.2016 uzatvorili darovaciu zmluvu v predmete darovania nehnuteľností vedených na LV č. XXXX katastrálne územie G., a to konkrétne k parcele č. XXX/XX o výmere 7.164 m² - orná pôda a LV č. XXXX/X o výmere 2.996 m² - trvalé trávne porasty, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím D. E. J. dňa 08.02.2017 pod č. vkladu V192/2017.

27. Žalobca súdu predložil platobný rozkaz vydaný dňa 29.11.2017 pod sp. zn. 18CbZm/16/2017, ktorým boli dlžník, ako aj obaja zmeneční ručitelia z predmetnej zmluvy o kontokorentnom úvere zaviazaní spoločne a nerozdielne na zaplatenie zmenkovej sumy 123 331,38 eur so 6 % úrokom ročne od 15.6.2017 do zaplatenia, ako aj sumy 411,10 eur.

28. Uvedený platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 12.1.2018 voči dlžníkovi a 9.1.2018 voči zmenečnému ručiteľovi I.

29. Uznesením zo dňa 8.6.2018 bol zrušený platobný rozkaz OS Prešov voči zmenečnému ručiteľovi II.

30. Rozsudkom zo dňa 21.2.2019 súd prvej inštancie zaviazal zmenečného ručiteľa II. (G. H.) na zaplatenie zmenkovej sumy 123.331,38 EUR vrátane 6 % úroku ročne od 15.6.2017 a odmeny vo výške 411,10 EUR.

31. Odvolací súd rozsudkom zo dňa 26.11.2020 pod sp.zn. 3CoZm/2/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.12.2020.

32. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 01.04.2021 doplnil žalobný návrh voči žalovanému pre prípad, že nebude môcť uspokojiť svoju pohľadávku na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu vydaného Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 18CbZm/6/2017 zo dňa 29.11.2017, ktorý voči spoločnosti L. F., K. nadobudol právoplatnosť dňa 12.01.2018 a voči M. N. O. nadobudol právoplatnosť dňa 09.01.2018. Žalobca v súčasnosti taktiež disponuje voči G. H. právoplatným a vykonateľným exekučným titulom a to rozsudkom 18CbZm/6/2017 zo dňa 21.02.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove 3CoZm/2/2020, ktoré nadobudli právoplatnosť 23.12.2020.

33. Na podklade predmetných rozhodnutí žalobca inicioval exekučné konanie voči spoločnosti L. F., K. a M. N. O. vedených na exekútorskom úrade Poprad G. N. P. pod sp. zn. XXXXX/XXX/XXXX a voči G. H. súd exekútorským úradom J. G. M. J. pod sp.zn. XXXXX/XXX/XXXX. Žalobca nemá vedomosť, žeby v prebiehajúcich exekučných konaniach došlo aspoň k čiastočnému vymoženiu pohľadávky. Žalobca si

preto voči žalovanému ďalej uplatňuje peňažnú náhradu podľa § 42 b) ods. 4 Občianskeho zákonníka vo výške 151.801,21 eur, ktorá zodpovedá sume uplatnenej pohľadávky podľa vyčíslenia k 30.03.2021.

34. Uviedol, že žalovaný po podaní žaloby uzatvoril so F. F., K. ako záložným veriteľom záložnú zmluvu V-2293/2019 zo dňa 05.11.2019 predmetom ktorej je zriadenie záložného práva na nehnuteľnosti v predmete súdneho sporu.

35. Žalobca v súčasnosti nedisponuje žiadnym iným relevantným zákonným nástrojom, ktorým by dosiahol uspokojenie svojej súdom priznanej pohľadávky; preto má za to, že v uvedenom prípade je dostatočným spôsobom preukázané naplnenie podmienky nemožnosti uspokojenia pohľadávky žalobcu z majetku G. H., z ktorej majetku predmetné nehnuteľnosti ušli. Na základe uvedeného, preto žiada, aby súd pripustil rozšírenie žalobného návrhu o výrok, ktorým je žalovaný povinný strieť úkony žalobcu smerujúce k uspokojeniu pohľadávky žalobcu vo výške 123.331,38 EUR spolu s úrokom vo výške 6 % ročne od 15.06.2017 do zaplatenia spolu so zmenkovou odmenou vo výške 411,10 eur vo vzťahu k nehnuteľnostiam v predmete určenia neúčinnosti právneho úkonu a ak to možné nie je, eventuálne aby žalovaný zaplatil žalobcovi peňažnú náhradu vo výške 151.801,21 eur.

36. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 31.05.2021 zmenu u žaloby navrhovanú žalobcom pripustil, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23.06.2021.

37. Okrem iného žalobca v uvedenom podaní uviedol, že po podaní tejto žaloby o určenie neúčinnosti právneho úkonu zo dňa 18.07.2017 žalovaný vykonal rozdelenie nehnuteľnosti č. 2, a to tak, že rozdelil pozemok s parc. č. XX/X o výmere 1.241 m² vedeného na LV č. XXX k. ú. D. na dva samostatné pozemky, ktoré sú toho času vedené ako parcela XX/X o výmere 1.107 m² a XX/X o výmere 134 m².

38. Ďalej súd zistil, že na nehnuteľnostiach vedených na LV XXX katastrálne územie Ostrovany bolo zriadené záložné právo v prospech F. F. K. na základe záložnej zmluvy zo dňa 05.11.2019 uzatvorenej so žalovaným na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX vo výške 105.305,- eur.

39. Podľa potvrdenia banky zostatok predmetného úveru k 24.05.2021 bol vo výške 101.570,87 eur.

40. Podaním zo dňa 13.09.2021 žalovaný žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu vyhlásenia konkurzu na jeho matku, ako pôvodnú dlžníčku rozhodnutím Okresného súdu Prešov zo dňa 26.05.2021 pod sp. zn. 5OdK/114/2021, čím sa stala predmetná pohľadávka v zmysle ust. § 166a v spojení s ust. § 166b, 166e a 167f zák. č. 7/2005 Z.z. nevymáhateľná.

41. Pokiaľ ide o úver, ktorý si bral v roku 2019, z tohto uhradil pohľadávku svojich rodičov z úveru poskytnutého Q. R. asi vo výške 20.000,- eur.

42. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejednáva vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadom akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený, ale aj povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

43. Odvolací súd v konaní relevantne posudzuje konkrétne dôvody uvádzané v odvolaní, a to či bol zistený skutkový stav správne a úplne a či sa aplikovali správne príslušne právne predpisy, pričom v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument, ale na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd SR II. ÚS/78/2005).

44. Podstatnou odvolacou námietkou žalobcu bola okolnosť, že súd prvej inštancie zamietol žalobu týkajúcu sa nároku, ktorý v priebehu konania uplatnil, a tento aj súd prvej inštancie podľa podania žalobcu pripustil ako rozšírenie žaloby. Týkalo sa to okolností, že žalobca žiadal rozhodnúť aj o finančnom plnení, ktoré uplatňoval z dôvodu, že má pochybnosti, že napriek úspechu v konaní sa domôže svojich nárokov. Poukázal tak na ust. § 42b ods. 4 O.z. Z tohto ustanovenia Občianskeho zákonníka vyplýva, že veriteľ môže uplatniť žalobu na plnenie za situácie, že nie je možné vyhovieť žalobe o neúčinnosti právneho úkonu, a z toho dôvodu je oprávnený nárok veriteľa na už plnenie do výšky svojho dlhu voči

dlužníkovi. Možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že žaloba na plnenie v danom prípade v súvislosti s odporovateľnosťou právnych úkonov prichádza do úvahy vtedy, ak by veriteľ napriek tomu, že úspešne sa domôže odporovateľnosti právneho úkonu, predmet týchto právnych úkonov nie je už v dispozičnej sfére žalovaného, čo nie je prípad, ktorý prejednával súd prvej inštancie, žalovaný je naďalej vlastníkom nehnuteľností, ktorých odporovateľnosť vyslovil súd prvej inštancie v I. až III. výroku napadnutého rozsudku.

45. Ak nie je možné uspokojiť vymáhateľnú pohľadávku veriteľa z toho, čo odporovateľným úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, má veriteľ právo na náhradu voči tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech. Ide o peňažnú náhradu, ktorá nepodlieha právnemu režimu náhrady škody a táto náhrada je obmedzená výškou získaného prospechu. Toto právo musí veriteľ uplatniť žalobou na plnenie. Právo môže veriteľ uplatniť samostatnou žalobou alebo súčasne v jednej žalobe spolu s nárokom na určenie neúčinnosti právneho úkonu. Súd však nemôže žalobu o vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu zamietnuť z dôvodu, že prichádza do úvahy iba žaloba na plnenie v zmysle § 42b ods. 4 veta za bodkočiarkou OZ. Žaloba na plnenie totiž nie je odporovacou žalobou v zmysle § 42b ods. 1 OZ.

46. Ak súd zamietnutie žaloby o vyslovenie neúčinnosti predmetného právneho úkonu odôvodnil výlučne nemožnosťou uspokojenie sa veriteľa z toto práva, rozhodol nesprávne. Súd je povinný rozhodnúť o tom, či predmetným právnym úkonom boli alebo neboli naplnené podmienky uvedené v ustanovení § 42a OZ. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. februára 2020, sp. zn. 5Cdo/101/2017)

47. Zo zisteného skutkového stavu považuje odvolací súd za správne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak v tejto časti nárok žalobcu zamietol, keďže neboli splnené zákonom stanovené podmienky pre vyhovie žaloby na plnenie. Zo zisteného stavu, je jasné, že nedošlo k zmene vlastníka nehnuteľností, ktoré boli napadnuté žalobou a neúčinnosti ktorých právnych úkonov súd prvej inštancie aj vo výrokoch I. až III. v celom rozsahu vyhovel. Za týchto okolností považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne.

48. Pokiaľ išlo o odvolanie žalovaného, v jeho odvolaní rezonuje predovšetkým okolnosť naplnenia podmienok základu dôvodnosti žaloby, to znamená, či žalobca sa správne domáha odporovateľnosti právneho úkonu, tak ako podal žalobu. Namietal túto nedôvodnosť jednak z pohľadu pasívnej legitimácie žalovaného, ktorý napriek blízkej osobe k dlžníkovi, respektíve ručiteľovi dlžníka, matky, nemal vedomosť o pomeroch obchodnej spoločnosti, v ktorej bola členkou dozornej rady a zároveň aj ručiteľka záväzku obchodnej spoločnosti. Jednak tým, že došlo k realizovaniu právnym úkonom skôr ako matka žalovaného bola upovedomená o finančnej situácii spoločnosti, ktorá mala založený kontokorentný účet u žalobcu, a tiež tým, že nespĺňala dlhodobu podmienku, ktoré stanovuje zmluva o poskytnutom kontokorentnom úvere.

49. Zákonná podmienka odporovateľnosti podľa ustanovenia § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka je splnená aj vtedy, ak osoba, s ktorou dlžník odporovateľný právny úkon uskutočnil, o úmysle dlžníka ukrátiť svojho veriteľa nevedela, avšak vzhľadom na okolnosti, za ktorých bol právny úkon uskutočnený a svoje pomery, o tomto úmysle dlžníka vedieť mala a mohla. Keďže veriteľ je osoba odlišná od účastníkov odporovaného právneho úkonu, môže svoju argumentáciu o ukracujúcom úmysle dlžníka a skutočnosti, že druhá strana o tomto úmysle vedela alebo vedieť mala a mohla, založiť aj len na nepriamych dôkazoch, týkajúcich sa napadnutého právneho úkonu alebo okolností, za ktorých bol uskutočnený. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. augusta 2020, sp.zn. 3Obdo/10/2020).

50. Veriteľ je za podmienok uvedených v ustanovení § 42a Občianskeho zákonníka oprávnený odporovať nielen právnym úkonom, ktoré urobil dlžník, ale aj právnym úkonom ručiteľa a ďalších osôb, ktoré sú z dôvodu akcesorickej a subsidiárnej povinnosti zákonom zaviazané (najmä titulom zabezpečenia záväzkov) uspokojiť pohľadávku veriteľa. Nie je rozhodujúce, či išlo o pohľadávku splatnú či nesplatnú, prípadne budúcu, alebo či bola pohľadávka vymáhateľná (NS ČR sp.zn. 30Cdo461/2006).

51. Z obsahu spisu je zrejmé a súd prvej inštancie veľmi dôsledne sa zaoberal podstatou nárokov žalobcu na vyslovenie odporovateľnosti právnych úkonov uzavretých medzi žalovaným a jeho matkou. Správne dospel k záveru, že boli uvedené podmienky uvedené v ust. § 42a a § 42b Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu aj správne rozhodol tak, že vyhovel žalobe. Pokiaľ ide o pozíciu matky

žalovaného, je nutné konštatovať, že byť členom dozornej rady v obchodnej spoločnosti nemožno považovať len za formálnu, respektíve čestnú funkciu. Pôsobenie v tomto inštitúte je spojená s tým, že člen dozornej rady má za cieľ zodpovedne plniť úlohy dozornej rady, teda pozície v tomto inštitúte. Motiváciou na dôsledný výkon funkcie by u členov nemala byť len finančná stránka, ale aj práve obava z vyvedenia prísnej zodpovednosti za porušenie svojich povinností. V tejto súvislosti teda existuje, tak ako to uviedol súd prvej inštancie, priama zodpovednosť člena dozornej rady nad finančným ale aj právnym postavením obchodnej spoločnosti, ktorý túto funkciu vykonáva. V danom prípade matka žalovaného, ale aj jeho ďalší priami príbuzní pôsobili v dozornej rade spoločnosti, a teda bolo určite dôležité napíňať aj literu zákona. Navyiac je potrebné skonštatovať, že matka žalovaného nebola len členkou dozornej rady, ale vykonávala aj reálnu podnikateľskú činnosť v istom segmente predmetu činnosti obchodnej spoločnosti, a tým bola priamo zaangažovaná do chodu spoločnosti, do jej činnosti, do jej finančných výsledkov a zároveň, keďže vystupovala ako ručiteľ pri uzatváraní kontokorentného úveru so žalobcom. Preto nemožno tieto okolnosti bagatelizovať ani pristúpiť na obranu žalovaného v tom, že nemal vedomosť o porušení podmienok poskytnutého úveru, a že právne úkony boli vykonané skôr ako jej do dispozičnej sféry doručil žalobca upozornenie na porušenia zmluvných podmienok úveru. Navyiac nemožno súhlasiť ani s obranou žalovaného, že nemal vedomosť o pomeroch a nejakých povinnostiach matky, keďže išlo o blízku osobu. Blízkou osobou je podľa Občianskeho zákonníka osoba, ktorá je príbuznou v priamom rade, čo je dieťa rodičov, žalovaný žil trvale v spoločnej domácnosti s rodičmi, a teda možno konštatovať, že boli v takom pomere, že ak by vznikla ujma, ktorú by utrpela jedna z týchto osôb, druhá by to pocítovala ako vlastnú ujmu. Tieto okolnosti boli preukázané, splnené v pomere medzi žalovaným a jeho matkou a z týchto dôvodov aj správne posudzované súdom prvej inštancie, že žalovaný je osoba blízka. V danom prípade žalovaný spíňal tieto podmienky a nie je potrebné v takomto prípade preukazovať vedomosť o úmysle ukrátiť veriteľa, ale pri blízkych osobách sa táto vedomosť predpokladá.

52. Účelom odporovateľnosti ako inštitútu občianskeho práva je zabrániť nepoctivým úkonom dlžníka, ktorými znižuje svoj majetok (veci, práva a pohľadávky), na úkor veriteľov. Podstatou odporovateľnosti je neúčinnosť právneho úkonu voči určitej osobe, ktorá znamená, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovaného právneho úkonu tak, akoby k tomuto úkonu vôbec nedošlo.

53. Predmetom odporovateľnosti sú právne úkony. Keďže zákon neobmedzuje okruh právnych úkonov (nieť žiadneho taxatívneho vymedzenia), treba uviesť, že môže ísť o dvojstranné, jednostranné, odplatné, bezodplatné a iné právne úkony. Podstatné je, že ide o taký právny úkon, ktorým sa zhoršuje možnosť veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky. Nemusia to byť úkony, ktorými dochádza k scudzeniu majetku dlžníka. Stačí, že ide o také úkony, ktoré znižujú majetkovú podstatu dlžníka na úkor veriteľa. Medzi také úkony možno zaradiť kúpnu zmluvu, darovaciu zmluvu, výmennú zmluvu, prevzatie dlhu, postúpenie pohľadávky, odmietnutie dedičstva, odmietnutie daru, odpustenie dlhu, úmyselné nevyháňanie dlhu spôsobujúce premlčanie nároku na prevzatie nevýhodného ručiteľského záväzku, použitie časti majetku na vklad do základného imania obchodnej spoločnosti, a pod.

54. Ukrátenie uspokojenia veriteľovej pohľadávky predpokladá také skrátenie (zmenšenie) majetku, ktoré bráni uspokojeniu pohľadávky v celom rozsahu alebo aspoň sčasti. Z toho vyplýva, že ten, kto odporuje, musí dokazovať kvalifikované zmenšenie majetku dlžníka. Nestačí, že sa majetok dlžníka zmenšil, musí sa preukázať, že sa zmenšil do takej miery, že to ohrozilo aspoň čiastočné uspokojenie veriteľovho nároku.

55. Ďalšími predpokladmi odporovateľnosti sú:

a) k právnemu úkonu, ktorému sa má odporovať, došlo v posledných troch rokoch. Uvedená lehota sa počíta späť od urobenia úkonu, ktorým sa odporuje; ak je napádaný právny úkon urobený neskôr, nemožno mu už odporovať. Inak povedané, nárok na odporovanie zaniká uplynutím trojročnej lehoty, ktorá začína plynúť od urobenia právneho úkonu (od jeho vzniku). Na uplynutie lehoty troch rokov súd prihliada z úradnej povinnosti, pretože nárok na odporovanie zaniká, nepremičuje sa. Ide o prepadnú (prekluzívnu) lehotu;

b) právny úkon bol urobený s úmyslom ukrátiť veriteľa, ak tento úmysel bol druhej strane známy. Druhou stranou môže byť ktokoľvek, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech (napr. dlžník, ktorému sa odpustil dlh, dedič, ktorý získal dedičstvo po jeho odmietnutí dlžníkom, a pod.). V prípade právnickej osoby sa na úmysel bude musieť usudzovať vtedy, keď bol známy štatutárnemu orgánu, prípade – ak

pôjde o kolektívny štatutárny orgán – aspoň jednému z členov takéhoto orgánu. Preukazovanie toho, či úmysel ukrátiť veriteľa bol známy druhej strane, je zložitou skutkovou otázkou, ktorá by sa mala posudzovať v celom kontexte okolností, za ktorých došlo k právnemu úkonu. Napriek tomu, že zákon používa formuláciu, ktorá by nasvedčovala tomu, že na odporovateľnosť stačí úmysel ukrátiť veriteľa, musí dôjsť k skutočnému (faktickému) ukráteniu. Úmysel sám osebe, bez ukrátenia uspokojenia nároku veriteľa, nestačí na vznik nároku na odporovanie;

c) úmysel ukrátiť veriteľa sa predpokladá pri právnych úkonoch, ktorými boli veritelia dlžníka ukrátení a ku ktorým došlo medzi dlžníkom a blízkymi osobami, alebo ktoré dlžník urobil v prospech týchto osôb. Táto vyvrátiteľná právna domnienka uľahčuje právnu pozíciu veriteľa, hoci aj tu existuje zákonná výnimka. Uvedené neplatí, ak druhá strana (blízka osoba) dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla rozpoznať. Náležitá starostlivosť a schopnosť rozpoznať úmysel dlžníka sú skutkové okolnosti, ktoré treba zisťovať konkrétne, diferencovane a špecificky v každom jednotlivom prípade. Najväčším nedostatkom tohto ustanovenia je to, že sa vzťahuje iba na fyzické osoby. Bolo by veľmi problematické použiť vyvrátiteľnú domnienku o úmysle ukrátiť veriteľa v prípade obchodnej spoločnosti, aj keby jej štatutárnym orgánom bola osoba dlžníkovi blízka v zmysle § 116, § 117.

56. Základným pojmovým znakom odporovateľnosti je to, že o tejto tzv. relatívnej neúčinnosti právneho úkonu musí rozhodnúť súd v občianskoprávnom konaní.

57. Pasívnu legitimáciu v konaní, predmetom ktorého je odporovateľný právny úkon, má ten, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech (nové znenie § 42b ods. 2).

58. Blízka osoba uvedená v § 116 a § 117 (§ 42a ods. 2), pri ktorej platí vyvrátiteľná domnienka o úmysle ukrátiť veriteľa dlžníka.

59. Blízka osoba uvedená v § 116 a § 117 (§ 42a ods. 3), pri ktorej platí vyvrátiteľná domnienka o úmysle ukrátiť veriteľa dlžníka. Dôkazným bremenom zákon zaťažuje druhú stranu odporovateľného úkonu, keďže ustanovuje, že táto domnienka neplatí len vtedy, ak druhá strana preukáže, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysle dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Žalobcovi stačí tvrdiť, že nápadným úkonom došlo k jeho ukráteniu. Ak žalovaný (blízka osoba) mieni dosiahnuť zamietnutie žaloby, musí dokazovať vynaloženie náležitej starostlivosti, ktorá však nepostačovala na poznatky o úmysle dlžníka ukrátiť jeho veriteľa. V tejto spojitosti má žalovaný nielen povinnosť tvrdenia, ale aj dôkaznú povinnosť a nadväzne aj dôkazné bremeno.

60. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie sa dôsledne zaoberal podmienkami, ktoré predpokladá zákon pri vyhovení žaloby na odporovateľnosť právneho úkonu, jednak čo sa týka základu, teda aj vo vzťahu ku existencii vymáhateľnej pohľadávky vo vzťahu k pasívnej legitimácii žalovaného v tomto spore, postavenia voči členke dozornej rady a zároveň zmenkového ručiteľa, teda svojej matky, a dospel k správnym skutkovým i právnym záverom. Z tohto dôvodu aj v časti výrokov I. až III. považoval rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny.

61. Žalovaný sa domáhal rozhodnutia, aby bolo prerušené konanie do podania na ústavný súd, čo mal zabezpečiť súd prvej inštancie, následne zopakoval túto požiadavku žalovaný vo vzťahu k odvolaciemu súdu. Malo ísť o podanie, ktorým by sa ústavný súd zaoberal nesúladosť § 166h ods. 1 veta prvá zákona č. 7/2005 Z.z., s článkom 20 a článkom 46 Ústavy Slovenskej republiky. Okrem dôvodov, ktoré uviedol súd prvej inštancie vo vzťahu k bodom 76 až 78 napadnutého rozsudku, odvolací súd navyše uvádza, že opis okolností, ktoré žalovaný považoval za dôležité, tieto okolnosti sa však týkajú osoby, ktorá nebola stranou sporu. Týka sa to konkurzného konania pôvodnej dlžníčky, ktorej priebeh riadi konkurzný súd, a ktorý má na starosti aj vyhodnotenie dôvodnosti vyhláseného konkurzu, jeho priebehu, jeho ukončenia. Postavenia matky žalovaného v tomto konaní, s prebiehajúcim konaním na súde prvej inštancie priamo nesúvisela. Z týchto dôvodov považoval za správne, že súd prvej inštancie zamietol návrh na prerušenie konania z vyššie uvedených dôvodov, a o návrhu žalovaného odvolací súd. Rovnako ani v tomto štádiu konania nepovažoval za situáciu, ktorá vyplynula z obsahu spisu, za dôvodné prerušovať konanie, a vypracovať konanie na ústavný súd tak, ako sa toho domáhal žalovaný. Preto návrh konania na prerušenie konania zamietol.

62. Nie je správna ani námietka žalovaného proti výroku V. rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50%. Za situácie, že žalobca uplatnil v konaní štyri samostatné nároky a súd prvej inštancie trom z nich vyhovel a jeden zamietol, zo 100% nárokov, žalobca uspel v rozsahu 75% (100% - 75% = 25% - úspech žalovaného). Po odpočítaní úspechu žalobcu 75% - 25% úspech žalovaného, predstavuje výsledný úspech žalobcu : 50%.

63. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd nepovažoval za dôvodné tak odvolanie žalobcu, ako aj odvolanie žalovaného. Preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil v celom rozsahu v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

64. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Odvolací súd vychádzal z toho, že v konaní odvolateľmi bol tak žalobca ako aj žalovaný. Ani jedna zo strán v odvolacom konaní úspešná nebola. Z týchto dôvodov dospel k záveru, že je správne, ak vysloví, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

65. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).